

Nacionalna mreža ZPP-a

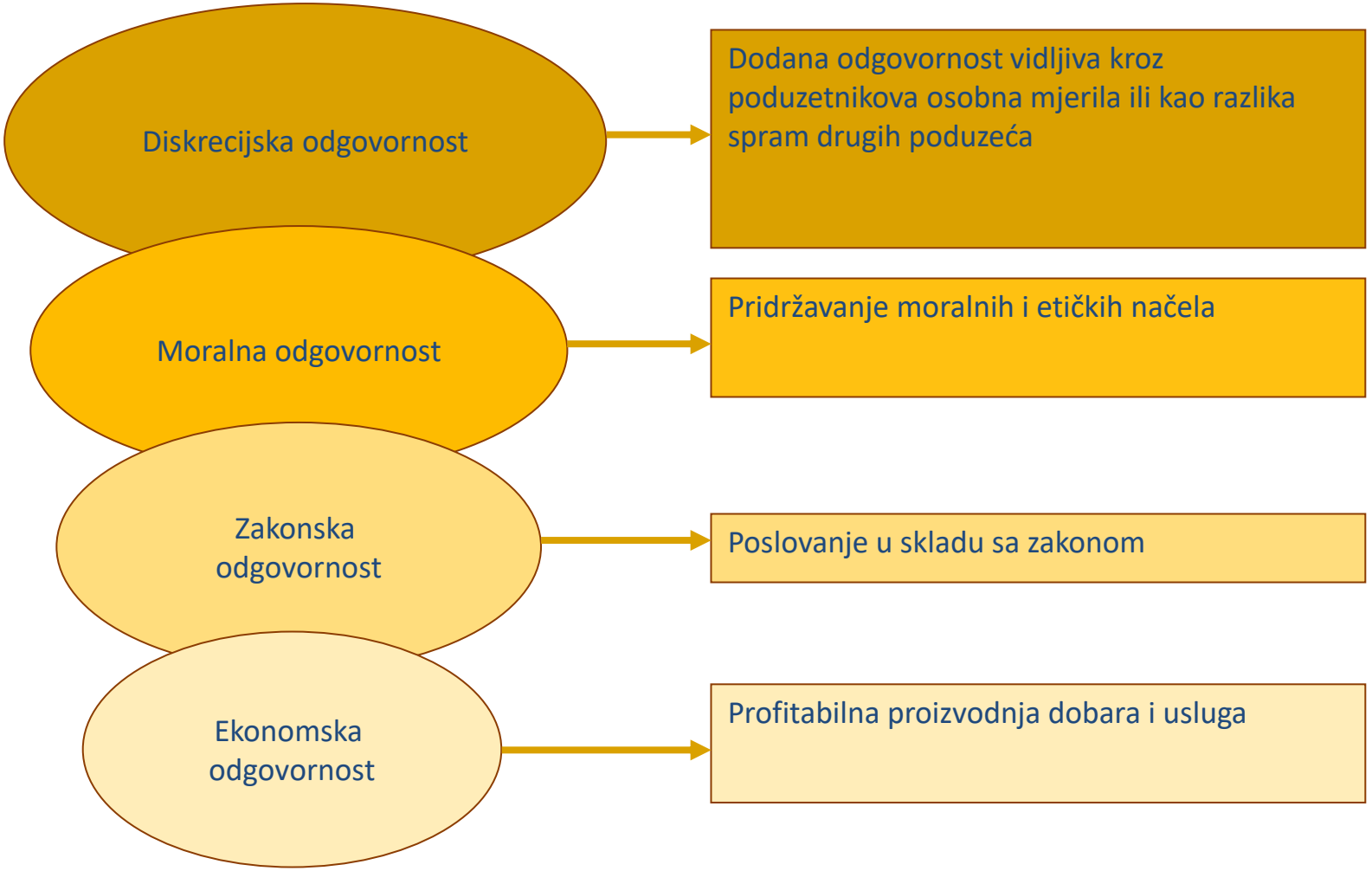
Program RURALNOG RAZVOJA

Osnove socijalnog/društvenog poduzetništva

Đina Perkov

Pokret fokolara u Hrvatskoj
FOKOLAR HR

Levels of Entrepreneurial responsibility Wickham,P.A., Strategic Entrepreneurship, FT Prentice Hall, Harlow, 2006, pp 199

Definicija društvenog/socijalnog poduzetništva:

Pojam društvenog poduzetništva (Social Enterprise) je u upotrebu prvi uveo Freer Spreckley, 1978 na Beechwood College, Leeds, UK

Poduzeće u vlasništvu zaposlenika i/ili članova zajednice, vođeno podjednako društvenim kao i komercijalnim ciljevima, a upravljano zajednički i na demokratskim načelima. Tradicionalni odnos u kojem je rad u službi kapitala s naglaskom na povećanje dobiti iznad bilo koje druge koristi, kod društvenih poduzeća se obrće u načelo kapitala u službi rada s naglaskom na društvene, okolišne i financijske koristi.

"Social Audit – A Management Tool for Co-operative Working"
Local Livelihoods (1981)

DEFINICIJE

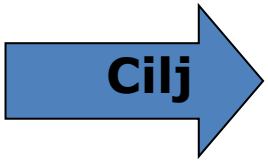
- *poduzetništvo koje teži pružanju inovativnih rješenja postojećih društvenih problema* **(OECD)**
- *poduzetništvo koje spaja pojedince i organizacije koje su uključeni u poduzetničke aktivnosti s društvenim ciljem* **(GEM)**
- *poduzetništvo koje teži stvaranju nove vrijednosti, ali ne profitnog već društvenog tipa te dohodak od poduzetničkih aktivnosti usmjerava na ostvarivanje svoje misije* **(NSSPT 2012.- 2016.)**

Tradicionalno i društveno poduzetništvo; organizacijska odgovornost

Klasična politička ekonomija

Tradicionalno poduzetništvo

(privatni/liberalni ili državni) kapitalizam

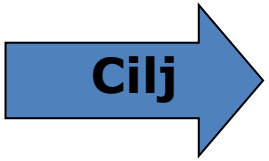

Socijalno poduzetništvo

Začeci održivog razvoja:

Korporativna društvena odgovornost

Socijalno/društveno poduzetništvo:

1) **Poduzeća u vlasništvu neprofitnih organizacija:**

Dobit se stvara, ali se troši na socijalne projekte udruge

2) **Poduzeće u vlasništvu zajednice:**

- stambene zadruge
- komunalna poduzeća

3) **Poduzeće u vlasništvu socijalnih poduzetnika**:

- npr. britanski model CIC (Community Interest Company, 2005)

Dakle, riječ je o vraćanju dobiti nazad u zajednicu?

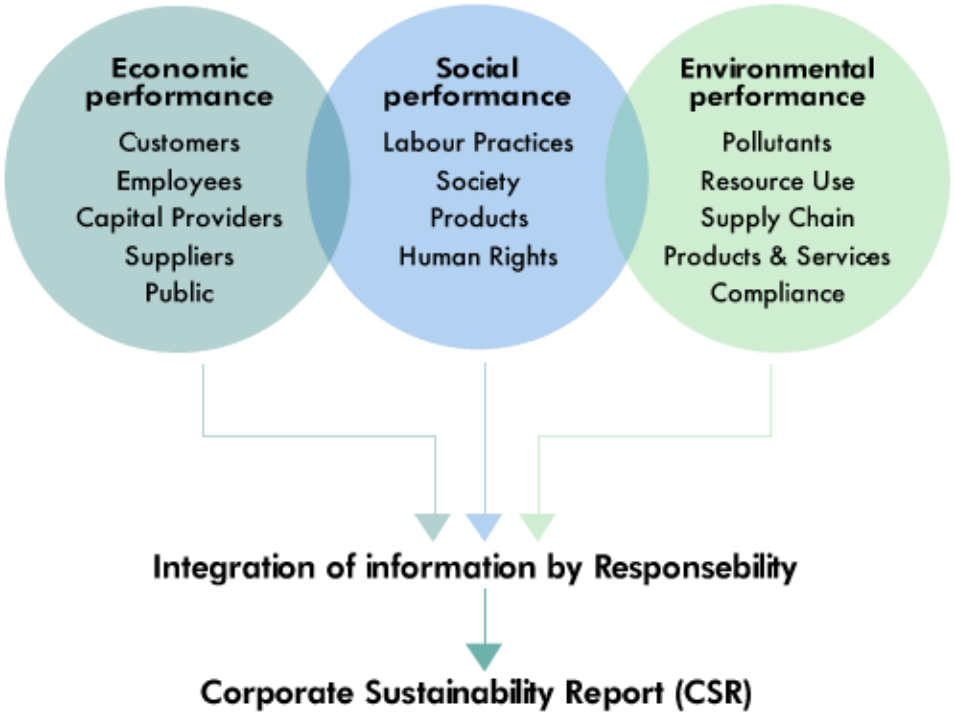
Poduzeće koristi dobit/prihode za postizanje svojih društvenih ciljeva, a ne za podjelu vlasnicima.

Društvena poduzeća se vode načelom "TROSTRUKE BILANCE":

1) uspješnost na tržištu (dobit)
= stvaranje prihoda/dobiti

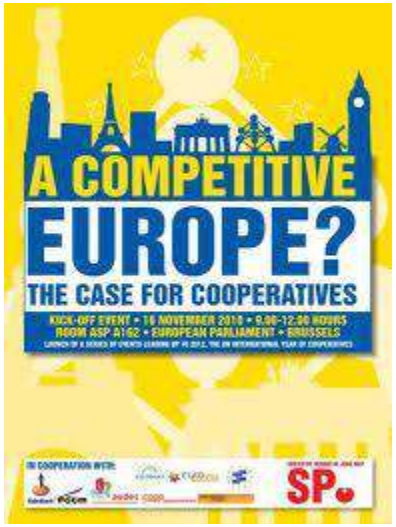
2) društvena odgovornost (ljudi)
= društvena promjena

3) okolišna odgovornost (planeta)
= održivi razvoj

Na razini EU:

- 11 mil.zaposlenih radi u socijalnim/društvenim poduzećima
- 7% radne snage

Oblik registracije:

- 70% NVO
- 26% zadruge
- 3% svi ostali oblici

2012 International Year of Co-operatives

U istočnoj Evropi su najčešći oblici:

- socijalne zadruge, NVO ili zaklade

STRATEGIJA RAZVOJA DP 2014-2020

- 1. Institucionalni i zakonski okvir
- 2. Pristup financijskom kapitalu
- 3. Obrazovanje za i o društvenom poduzetništvu
- 4. Vidljivost
- 5. Horizontalna pitanja (istraživanja i praćenje)
- 29 mjera za 4 cilja Strategije
- ukupni iznos za provedbu Strategije: 314.500.000,00 kn

TKO SU DRUŠTVENI PODUZETNICI?

- 1. Socijalni/društveni poduzetnik ostvaruje ravnotežu **društvenih, okolišnih i ekonomskih ciljeva** poslovanja.

- 2. Socijalni/društveni poduzetnik **obavlja djelatnost** proizvodnje i prometa roba, pružanja usluga ili obavlja umjetničku djelatnost **kojom se ostvaruje prihod na tržištu**, te koja ima **povoljan utjecaj na okoliš**, **doprinosi unaprjeđenju razvoja lokalne zajednicu i društva** u cjelini.

- 3. Socijalni/društveni poduzetnik stvara novu vrijednost i osigurava financijsku održivost na način da u trogodišnjem razdoblju poslovanja **najmanje 25% prihoda planira ostvariti ili ostvaruje obavljanjem svoje poduzetničke djelatnosti**.

TKO SU DRUŠTVENI PODUZETNICI?

- 4. Socijalni/društveni **poduzetnik najmanje 75% dobiti**, odnosno viška prihoda ostvarenih obavljanjem svoje djelatnosti **ulaže u razvoj svoje djelatnosti i ostvarivanje ciljeva svojeg poslovanja**.

- 5. Socijalnog/društvenog poduzetnika odlikuje **dobrovoljno i otvoreno članstvo** te visok stupanj autonomije poslovanja.

- 6. Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili tijelo javne vlasti **ne može biti jedini osnivač socijalnog/društvenog poduzetnika**.

TKO SU DRUŠTVENI PODUZETNICI?

- 7. Socijalnog/društvenog poduzetnika odlikuju **demokratski način odlučivanja (**uključenost dionika u transparentno i odgovorno upravljanje), odnosno odlučivanje nije isključivo vezano uz vlasničke udjele ili članske uloge već obuhvaća ključne dionike: radnike, članove, korisnike ili potrošače te suradničke organizacije.

- 8. Socijalni/društveni poduzetnik **prati i vrednuje svoje društvene, ekonomske i okolišne učinke i utjecaj** te rezultate vrednovanja koristi u planiranju svog daljnjeg poslovanja te vodi računa o njihovu poboljšanju/povećanju.

- 9. Socijalni/društveni poduzetnik u slučaju kada prestaje obavljati djelatnost, svojim općim aktima ima definiranu **obvezu svoju imovinu prenijeti u vlasništvo drugog društvenog poduzetnika s istim ili sličnim ciljevima poslovanja**, odnosno u vlasništvo lokalne i područne (regionalne) samouprave koja će je upotrijebiti za razvoj socijalnog/društvenog poduzetništva.

Uloga društvenih poduzeća:

- Revitalizacija lokalnih zajednica
- Smanjenje nezaposlenosti
- Smanjenje utjecaja ekonomske krize
- Uključivanje socijalno isključenih skupina:

- nezaposleni mladi
- seosko stanovništvo
- nezaposleni: žene +45, muškarci +50
- osobe s posebnim potrebama
- manjine (nacionalne i sl.)

Osnovni preduvjeti koji još nedostaju u RH… uglavnom svi!

- Izrada Strategije društvenog poduzetništva
- Izrada zakona i propisa o soc.poduzetništvu
- Potporne ustanove:

- razvojne i etične banke
- inkubatori za društveno poduzetništvo
- fondovi za razvoj DP
- edukacije, istraživanja, izrada poslovnih planova i sl.

Inicijative civilnog društva:

- U nedostatku javnih politika i odgovarajućeg pravnog okvira udruge su pokrenule:

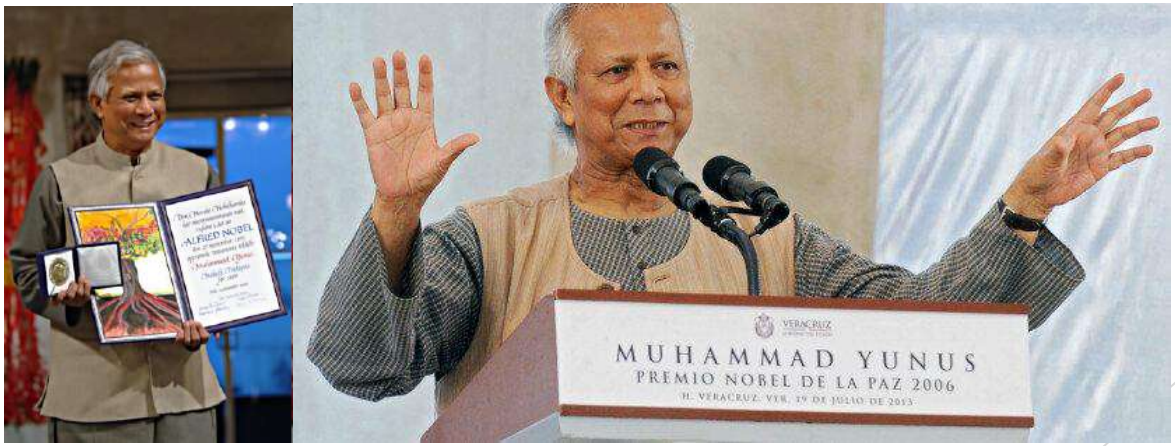
- SEFOR: Forum socijalnih poduzetnika
- CEDRA: Cluster za eko-društvene inovacije i razvoj
- HUB: inkubator za društvena poduz
- Hrv. mreža za soc. poduzetništvo

HUB Zagreb

Neprofitno poslovanje?

- Poslovanje s 0% dobiti je još uvijek dovoljno dobro zaposlenicma (M. Yunus)
- Poslovanje s 0% dobiti otvara mogućnost tvrtkama vođenim od strane zajednice ulaganja u znanost, razvoj, povećanje proizvodnje i novo zapošljavanje čak i u razdoblju krize

Neprepoznate prilike za lokalni razvoj Hrvatske:

- Pokretanje neiskorištenih resursa i kapaciteta:

- Mobilizacija štednje građana
- Razvoj socijalnog kapitala (povjerenja)
- Pokretanje zatvorenih pogona
- Pokretanje napuštenih/neiskorištenih poslovnih zona
- Neobrađena/neiskorištena zemljišta/šume
- Obnova seoskih zajednica
- Smanjenje nezaposlenosti

- Hrvatska: ozbiljan nedostatak vizije i sustava institucionalne potpore

Mon Perin d.o.o.

- Poduzeće u vlasništvu Općine Bale (Istra) i 911 obitelj iz Bala)
- ulozi 5.000-50.000 kn
- Udio općine: 0,6% (2005.) – 14,7% (2010.)
- Proračunski prihodi:

Koncesije:	250.000 kn (2005.) – 2,5 mil. (2010.)
Dobit:	88.000 (2005.) – 1,5 mil. (2010.)
Prihod:	2,5 mil. (2005.) – 11,3 mil. (2010.)
Br.noćenja:	59.000 (2005.) – 129.000 (2010.)

SOCIJALNA ZADRUGA HumanaNova

Socijalna zadruga osnovana od strane nekoliko udruga u Čakovcu:

- dugotrajno nezaposlene žene 45+
- pripadnice romske nacionalne manjine
- osobe s blagom i srednjom mentalnom retardacijom

Recikaža tekstila, 2 dućana (Varaždin, Čakovec)

Zadruga Humana Nova

Zadruga u Murskom Središću

Reciklaža tekstila

HN: 50-60t/godišnje – MŽ: 500t/godišnje

- 2 prodajna dućana (Čakovec i Varaždin)
- Zapošljavaju min. 25% osoba s lakšim i srednjim oblikom ment.retardacije
- 30% razvoj
- 5% rezerva
- 35% zajednica
- 30% zaposlenici

www.humananova.org

ACT Printlab d.o.o. Čakovec

DRUŠTVENI CILJ: (re)investirati profit kroz poslovanje (40% dobiti) ili ulaganjem u zajednicu (60% dobiti), stvarajući tako dobra koja svi mogu jednako koristiti - vratiti zajednici ono što je u nas uložila

OKOLIŠNI CILJEVI: djelovanjem u lokalnoj zajednici ukorijeniti odgovornost prema okolišu kao jedan od vodećih principa življenja; u poslovanju integrirati politiku 3R načela

- recycle, reuse, reduce

EKONOMSKI CILJEVI: osigurati financijsku samoodrživost poduzeća u prvoj godini poslovanja; osigurati godišnji rast dobiti od 10%

www.printlab.hr

Pokret fokolara u Hrvatskoj
FOKOLAR HR

Hvala!

Stara Knežija 7, 10000 Zagreb
Hrvatska/Croatia

01-369-1290

novi-svijet@fokolar.hr

www.fokolar.hr